De adviescommissie Burgerlijk recht (hierna: de Commissie) heeft inmiddels het wetsvoorstel (met toelichting) inzake beperking van de wettelijke huwelijkse gemeenschap bestudeerd. Zij heeft daarbij onder meer ook kennis genomen van de eerdere discussie uit de jaren 2003-2008 in parlement en wetenschap over het zelfde onderwerp. Voorts nam de Commissie kennis van het op 4 december jl. door de Adviescommissie Familierecht van onze Orde over dit wetsvoorstel uitgebrachte advies.

De conclusie van de Commissie stemt overeen met die van de Adviescommissie Familierecht: alvorens de behandeling van dit voorstel voort te zetten verdient het aanbeveling nader onderzoek in de samenleving en beroepspraktijk te doen naar de vraag of de door - onder meer- de indieners van het wetsvoorstel gevoelde principiële bezwaren tegen het huidige wettelijke regime, opwegen tegen de praktische, m.n. bewijstechnische bezwaren die het wetsvoorstel onvermijdelijk zal introduceren.

Daarbij komt nog dat de Commissie ook niet bij voorbaat ervan overtuigd is dat het in beginsel buiten de gemeenschap houden van alle goederen die tot aan het huwelijk zijn verkregen (dus ook de verkrijgingen tijdens de frequent voorkomende, voorafgaande periode van samenwoning), overeenstemt met de principiële uitgangspunten van de meeste aspirant-echtgenoten.

Volgens de Commissie behoren de bovenbedoelde principiële twijfels en bewijstechnische bezwaren niet lichtvaardig terzijde te worden geschoven. Het lijkt haar een onbetwistbaar gegeven dat in verreweg de meeste huwelijken niet of nauwelijks, hetgeen in de geest van het wetsvoorstel zou zijn, een administratie wordt bijgehouden van de staat van de wederzijdse resp. de gemeenschappelijke inbreng en de verdere lotgevallen van de betreffende goederen (denk ook aan zaaksvervanging en vergoedingsrechten). Het laat zich niet aanzien dat dit beeld na invoering van het wetsvoorstel zal veranderen, zodat de voorgestelde radicale regimewijziging dan, naast voorspelbare extra ruzies (en zelfs procedures) met bewijsnood, geen reële of slechts willekeurige effecten zou hebben.

Aantekening verdient nog dat in het voorgestelde regime het aanstaande echtpaar waarschijnlijk geen deugdelijke voorlichting zal krijgen over de veelheid van vermogens (3 à 4) die, zonder dat het zich daarvan spontaan bewust is, met het huwelijk zal ontstaan. Ligt het niet veeleer voor de hand, zo vraagt de Commissie zich af, om aan te nemen dat de aanstaande echtparen die deze problematiek daadwerkelijk aangaat, bijvoorbeeld omdat er een relevant vermogen van een of beide zijden wordt aangebracht dan wel omdat door een of beiden een bijzondere risico's implicerende onderneming wordt geëxploiteerd, zich in het huidige en het voorgestelde regime toch al vooraf door deskundigen zullen laten adviseren, terwijl het leeuwendeel van de aanstaande echtparen met het huidige wettelijke regime prima is geholpen en geen praktische baat vindt bij de voorgestelde wijziging.

Bij m.n. grotere erfenissen zal de bewijsproblematiek waarschijnlijk in veel mindere mate spelen, maar in die relatief dun gezaaide gevallen zal er door de erflater ook onder het huidige regime toch al een testamentair beding zijn opgenomen en zal er ook veelal sprake zijn van een duidelijke boedelbeschrijving. Kortom, ook hierbij vraagt de Commissie zich af of het wetsvoorstel in een dringende maatschappelijke behoefte voorziet.

Terzijde wijst de Commissie op de noodzaak om bij verdere uitvoering van het wetsvoorstel art,61 Fw aan te passen. Voorts verwijst art. 94 lid 3 nu naar het 1e in plaats van naar het 2e lid.

De Commissie meent het bij deze korte opmerkingen te mogen laten en heeft er daarom ook van afgezien het 'format' van een zwaar advies te gebruiken.